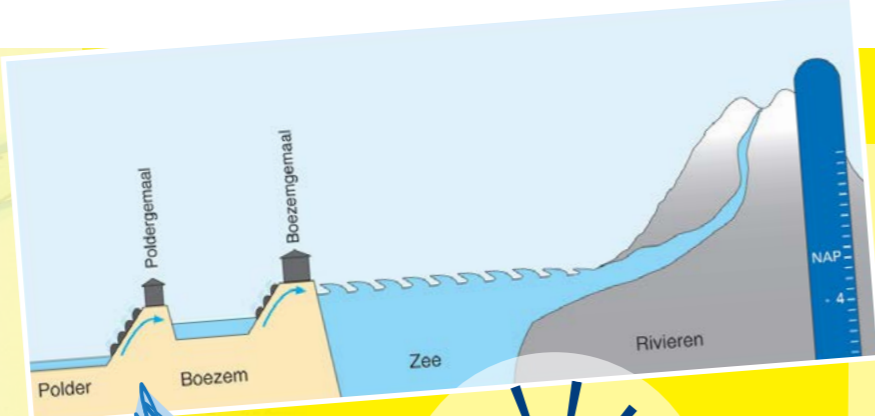

AMBACHTSMOLEN 't WUIVER

Kijksleutel

Polders

Grote stukken land liepen vroeger onder met water uit de Zuiderzee. Deze meren zijn met molens drooggelegd en werden polders. Zo ontstond extra land voor akkerbouw, veeteelt en nieuwe dorpen. Na alle droogleggingen verloren de molens hun werk niet, want bij hoog water voerden ze het water richting zee.

Poldermolens
Een polder loopt bij hoog water snel onder water, omdat hij lager ligt dan het omringende land. Dit water moet dan weggepompt worden. Hiervoor zijn elektrisch aangedreven gemalen. Zij pompen het water naar een opslagplaats; de boezems. Vanuit de boezems loopt het water naar zee. Vóór de uitvinding van elektriciteit werd deze klus geklaard door de poldermolens.

Onder de molen ligt de vijzel in het water en deze pompt het water van laag naar hoog. Als de wieken draaien gaat de vijzel draaien en 'tilt' het water naar boven. De Ambachtsmolen heeft geen vijzel meer. Als de wieken draaien, dan zeggen we: hij draait voor de show of voor de prins.

Waar zit de rem?
Om de zeilen te spannen, klimt de molenaar in de wieken. Kun je je voorstellen? Bij weinig wind draait de molen met volle zeilen om zoveel mogelijk wind te vangen. Bij harde wind rolt de molenaar de zeilen juist op, anders zou de molen te hard gaan draaien. Bij storm is het natuurlijk te gevaarlijk om te draaien, de molen staat dan op de vang. De vang is de rem, weet jij waar die zit?

De Ambachtsmolen is oud, hij werd al in 1632 gebouwd!

Strijkmolens
Sommige boezems hebben geen directe verbinding met zee en het water kan daardoor niet weg. Nu pompt een gemaal het overtollige water via een andere boezem naar zee. Vóór de komst van de gemalen pompten de strijkmolens het water van boezem naar boezem. De Ambachtsmolen is ook een strijkmolen.

AMBACHTSMOLEN 'T WUIVER

Kijksleutel

Regionaal Archief
Alkmaar

heeft de historische platen geleverd. Nog meer foto's en leuke weetjes vind je op archieffalkmaar.nl

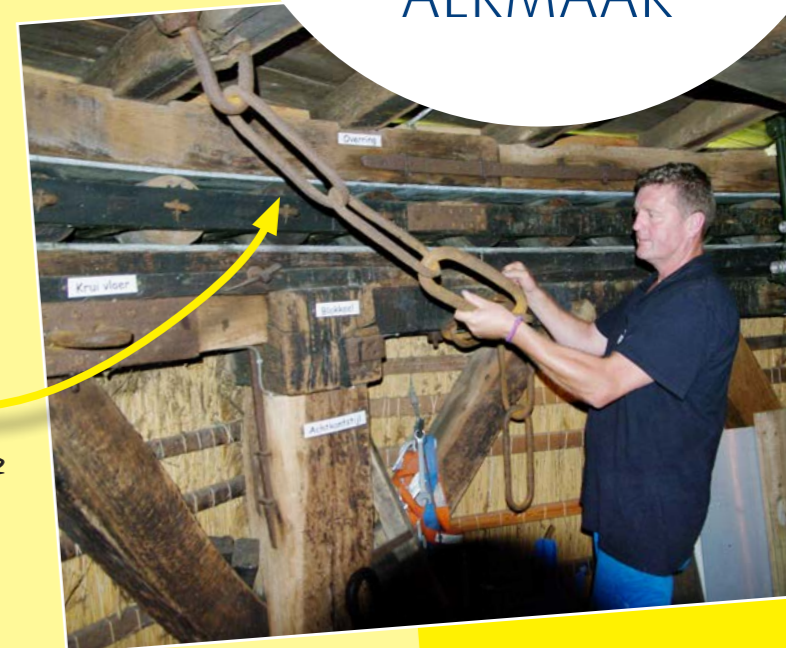

OPEN
MONUMENTEN
DAG
ALKMAAR

Wil je even naar buiten gluren?

De kap rolt met kruierollen op de kruivloer. De molenaar zet hem op slot met grote stalen kettingen. Alles is handwerk. Een molen moet op slot staan, anders gaat de kap zomaar draaien en dat is levensgevaarlijk!

Vroeger zeiden ze van mensen die een beetje kierewiet waren:

"Die heeft een tik van de molen" of "hij is getikt".

Dierlijk vet om de as mee te smeren zodat ie soepel draait: reuzel.

De molenaar kan de kap van de molen draaien, kruien heet dat. Zo zet hij de wieken op de wind. Hij doet dit met het kruirad en dat is zwaar werk! In deze molen staat het kruiwiel binnen: de molen is een 'binnenkruier.'

Als ze op de grond liggen, zie je pas hoe lang de wieken zijn.

Vanuit de molen heb je een prachtig uitzicht over de polder.

Neem een kijkje op zolder. Het is net een museum over oma's tijd.

Gerard Hogervorst